

**1 PAINOPISTE**

Hanke-ehdotus sisältää osuuksia, jotka liittyvät

<input type="checkbox"/> 1. Hyvinvointijohtamisen ja koordinaation vahvistaminen	<input checked="" type="checkbox"/> 2. Ehkäisevän päihdetyön sisältöjen, menetelmien ja/tai työn arvioinnin kehittäminen
<input type="checkbox"/> 3. Huumevalistustyön sisältöjen ja menetelmien kehittäminen ja tehostaminen	<input type="checkbox"/> 4a. Lasten ja nuorten yhteisöllisen osallisuuden ja kasvuympäristöjen yhteisöllisyyden vahvistaminen
<input type="checkbox"/> 4b. Alueellisten asiantuntijatiimien vahvistaminen	<input type="checkbox"/> 5a. Kansallinen muistipalvelupolku-toimintamallin käyttöönotto
<input type="checkbox"/> 5b. Iäkkäiden hyvinvoinnin ja terveyden tukeminen lisäämällä ja uudistamalla ryhmämuotoista toimintaa	<input type="checkbox"/> 5c. Hyvinvointia kulttuurista ikäihmisille-ohjelmassa kehitettyjen kulttuurisisältöjen käyttöönotto
<input type="checkbox"/> 5d. Omaishoitajien terveyden edistäminen	<input type="checkbox"/> 5e. Tukimalli omaishoidon erilaisiin kuormittaviin tilanteisiin

Lisätietoja

**2 HAKIJA**

Hanke-ehdotuksesta vastaava organisaatio

Nimi  
Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala**3 HAKIJAN ARVONLISÄVEROVELVOLLISUUS**

Jäävätkö maksetut arvonlisäverot hankkeen lopullisiksi kustannuksiksi, joita avustuksen saaja ei voi vähentää omassa verotuksessaan?

Ei

**4 VASTUUHENKILÖ**

Hankkeen vastuuhenkilöllä on päävastuu hankkeen toteutumisesta ja taloudenhoidosta valtionavustuksen ehtojen mukaisesti. Vastuuhenkilöllä on nimenkirjoitusoikeus organisaatiossa, jolle avustus myönnetään.

Nimi Korhonen Harri	Asema Lukio- ja ammatillisen koulutuksen sekä vapaan sivistystyön johtaja
Yhteystiedot (puhelin, email) harri.korhonen@hel.fi	Postilokero / Katuosoite

**5 YHTEYSHENKILÖ**

Hankkeen yhteyshenkilö on hankkeen käytännön toteutuksessa keskeisesti mukana ja voi tarvittaessa tiedottaa hankkeen etenemisestä.

Nimi Torniainen Taina	Asema projektipäällikkö
Yhteystiedot (puhelin, email) taina.torniainen@hel.fi	Postilokero / Katuosoite

## 6 HANKKEEN TIEDOT

Hankkeen nimi

Helsingin kaupungin Ehkäisevän päihdetyön malli oppilaitoksissa

Hankkeen kokonaiskesto

1.3.2025 - 31.10.2027

Haettu

167 004,00 €

Esitys

Myönnetty

## 7 LYHYT KUVAUS HANKKEESTA

*Mitä hankkeessa tehdään, kenelle ja miksi? Tiivistelmä voidaan julkaista THL:n nettisivuilla.*

Hankkeessa kehitetään ehkäisevän päihdetyön malli Helsingin kaupungin toisen asteen oppilaitoksille yhdessä lukio- ja ammatillisen koulutuksen opiskeluyhteisöjen kanssa. Malli sisältää ehkäisen päihdetyön muistilistan henkilöstölle arjen työn tueksi sekä opiskelijoiden osallisuutta ja henkilöstön osaamisen vahvistavia toimintatapoja. Malli luodaan yhteiskehittämällä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa, jotta luodut toimintatavat vastaavat mahdollisimman hyvin arjen työn tarpeita.

## 8 HANKKEEN TARVE

*Mihin näyttöön ja/tai kokemukseen tarve perustuu? Hankkeen tavoitteiden asettelua peilataan tähän vastaukseen kohdassa 11.*

Helsingin toisen asteen oppilaitoksissa on tunnistettu lisääntynyt tarve ehkäisevän päihdetyön osaamiselle oppilaitosten arjessa, esim. sähkösavukkeiden käytön voimakas kasvu sekä huumeiden ja lääkkeiden helppo saatavuus haastavat oppilaitoksia. Helsinkiläiset nuoret kokeilevat huumeita myös muuta maata yleisemmin. Opiskeluhuollon ammattilaisten mukaan yhä useamman opiskelijan opintojen repaleisuuden taustalta löytyy päihteiden käyttöä. Laajentuneen oppivelvollisuuden myötä on yhteisöllisen opiskeluhoitotyön keinoin aiempaa suurempi mahdollisuus vaikuttaa alle 18-vuotiaiden opiskelijoiden hyvinvointiin. Tukemalla opiskelijoiden kiinnittymistä opiskeluyhteisöön voidaan samalla tukea opiskelijan päihteettömyyttä ja vahvistaa tulevaisuuden työkykyä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Ehkäisevä päihdetyö on oppilaitoksen perustoimintaa, mutta sen kehittämiselle on suuri tarve. Helsingissä opiskeluhoollon toimijat ja oppilaitokset toteuttavat ehkäisevää päihdetyötä osana yhteisöllistä opiskeluhoitotyötä, mutta toteutus vaihtelee. Tarvetta on yhteisille toimintatavoille, sisällöille ja periaatteille. Opiskelijoiden tietoisuutta tulee lisätä päihteistä ja riippuvuuksista, jotta opiskelijat osaavat hakea apua tilanteisiin ajoissa. Helsingin asema pääkaupunkina, johon päihdeilmiöt rantautuvat ensilinjassa, haastaa ehkäisevän päihdetyön toteuttamista ja ilmiöissä mukana pysymistä. Tämä lisää henkilöstön koulutustarpeita ja opiskelijoille oikean tiedon viestimistä moniammatillisesti painottaen tutkittua tietoa ja tuen tarjoamista.

Tarvitsemme toisen asteen oppilaitoksiin yhteisen ehkäisevän päihdetyön toimintamallin, joka on aidosti arjen työkalu oppilaitoksessa ja osa sen toimintakulttuuria. Lisäksi tarvitsemme mallintamista puheeksi ottamiseen, opiskelijoiden tukemiseksi päihteettömyyteen sekä osallistamiseen ehkäisevän päihdetyön suunnitteluun ja toteutukseen.

## 9 KUNTAYHTEYS

Miten hanke on integroitu kunnan/kuntien toteuttamaan työhön tai millä tavalla se on osa kunnan/kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä?

Hankkeen päätoteuttajana on Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala. Hanke toteuttaa ja konkretisoi kaupungin hyvinvointisuunnitelman tavoitetta "Terveelliset elämäntavat": Lapset ja nuoret saavat tukea hyvään ja terveelliseen elämään ja päihteiden riskikäytön tunnistamiselle ja puheeksi otolle on toimivat työtavat. Hanke toteuttaa ja konkretisoi myös ehkäisevän päihdetyön verkostossa tunnistettuja tarpeita nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Yhteistyökumppanina toimii ensisijaisesti Helsingin kaupungin Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala, joka osallistuu hankkeen ohjausryhmään ja tarjoaa toimenpiteiden suunnitteluun ja toteutukseen asiantuntijaosaamista. Lisäksi yhteistyötä tehdään Helsingissä opiskeluterveydenhuollon, päihdepalveluita tarjoavien tahojen sekä erilaisten yhteisöjen kanssa.

## 10 HANKKEEN KOHDERYHMÄ JA SEN KATTAVUUS

Minkä jaottelun mukaan hankkeen toimenpiteitä kohdennetaan?

<input type="checkbox"/> Sukupuoli	<input checked="" type="checkbox"/> Ikä
<input checked="" type="checkbox"/> Alue	<input checked="" type="checkbox"/> Koulutustaso
<input type="checkbox"/> Maahanmuuttajat	<input checked="" type="checkbox"/> Ammatillaiset, asiantuntijat, päättäjät
<input type="checkbox"/> Muu, mikä?	

Kuvaa hankkeen kohderyhmät ja keinot/kanavat heidän tavoittamiseksi. Arvioi myös kunkin kohderyhmän osalta sen suuruutta ja kuinka suuren osan kohderyhmästä tavoitatte.

Hanke toteutetaan oppilaitoksissa, joissa hankkeen kohderyhmä eli toisen asteen opiskelijat tavoitetaan päivittäin. Ensisijaiset kohderyhmät ovat Stadin ammattiopiston opiskelijat, joita on noin 22 000 opiskelijaa ja Helsingin lukioiden opiskelijat. Lukioissa opiskelee noin 9000 opiskelijaa. Toisena kohderyhmänä hankkeessa on oppilaitosten hyvinvointiryhmät/yhteisölliset opiskeluhuoltoryhmät ja opetushenkilöstö, joiden kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä toimintamallin rakentamiseksi hankkeen aikana. Arvioitu henkilöstön määrä, joita kehittämistyö koskettaa on noin 500. Toimintamalli syntyy opiskelijoiden, opetushenkilöstön ja opiskeluhuollon henkilöstön yhteistyönä.

Miten hankkeen kohderyhmä on ollut mukana hankkeen suunnittelussa?

Ehkäisevän päihdetyön kehittämistarve on tunnistettu hyvinvointiryhmien vetäjien ja kuraattorien tapaamisissa. Hankkeen tavoitteiden ja toimenpiteiden konkretisoimiseksi on konsultoitu oppilaitoksissa toimivia opiskeluhuollon työntekijöitä ja Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ehkäisevän päihdetyön työryhmää. Ehkäisevän päihdetyön viikolla toteutettiin toisen asteen oppilaitoksissa Savuton Helsinki-verkoston mahdollistama vapepyörä-tempaus hyvinvointikahviloissa. Opiskelijoiden toive oli saada tutkittua tietoa päihteistä, joka on hankkeen hakemisen yhtenä perusteena.

Hankkeen toteutus tehdään opiskelijoita osallistaen ja tavoitteena hankkeessa onkin luoda myös opiskelijoiden osallistamiseen toimintamalli (kts. hankkeen läpiviennin kuvaus) sekä kartoittaa mahdollisuuksia hyödyntää opiskelijoiden osaamista ja vertaisuutta osana ehkäisevää päihdetyötä ja yhteisöllistä opiskeluhuoltotyötä.

Miten hankkeen toiminta vähentää väestöryhmien välistä eriarvoisuutta hyvinvoinnissa ja terveydessä?

Koulutus- ja tulotaso ovat keskeisiä sosioekonomista asemaa kuvaavia mittareita, jotka ovat selkeästi yhteydessä hyvinvointiin ja terveyteen. Sairastavuuden taustalla olevat sosiaaliset haasteet ja epäsuotuisat elintavat kasautuvat niille kaupunkilaisille, jotka muutenkin ovat haavoittuvassa asemassa. Koulutetumpi väestö voi Helsingissä keskimääräisesti paremmin ja käyttää vähemmän päihteitä esim. tupakoi vähemmän. Onnistuessaan ehkäisevän päihdetyön keinoilla voidaan vaikuttaa koulutustaustan aiheuttamaan vaikutukseen terveyseroissa niitä vähentäen. Hankkeen aikana toimenpiteitä kohdistetaan enemmän ammatillisen koulutuksen henkilöstöön ja opiskelijoihin, jolloin onnistuessaan hankkeen aikana vaikutetaan oppijoiden tulevaisuuden työkykyyn, elintapoihin ja asenteisiin. Hankkeen aikana kehitetään ja vahvistetaan yksilöiden taitoja huolehtia hyvinvoinnistaan tarjoamalla terveystieteistä ja parannetaan elämänhallinnan taitoja ehkäisevän päihdetyön näkökulmasta.

## 11 HANKKEEN LÄPIVIENNIN KUVAUS JA SUUNNITELMA

<p><i>Tavoitteet ja osatavoitteet. Minkälaista muutosta tavoitellaan? Hyvä tavoite on täsmällinen, realistinen ja mitattavissa oleva. Tavoite on saavutettavissa hankeaikana ja hankkeen resursseilla.</i></p>	<p><i>Toiminta. Mitä eri toimintoja järjestetään ja millä aikataululla?</i></p>	<p><i>Toiminnan oletettu tulos. Kuvaile tavoitellun toiminnan tasoa. Esimerkiksi mikä rakenne/prosessi syntyi, kuinka paljon toimintaa on tehty ja kuinka paljon kohderyhmää on osallistunut?</i></p>	<p><i>Vaikutukset. Miten kohderyhmän hyvinvoinnin tai kohteena olleen rakenteen/prosessin tila muuttui?</i></p>	<p><i>Mittarit ja tavoitellun muutoksen taso. Mitä mittareita käytetään vaikutusten arviointiin ja mikä on tavoiteltava muutos mittarissa? Mittari on laadullinen tai numeerinen kuvaaja, jonka avulla voidaan seurata ennen ja jälkeen tilannetta</i></p>
<p>Tavoitteena on nostaa ehkäisevän päihdetyön asemaa osana yhteisöllisen opiskeluhuollon kokonaisuutta kirkastamalla sen merkitystä ja vaikuttamalla opiskeluhuollon työntekijöiden ja muun henkilöstön osaamiseen ja asenteisiin sekä kehittämällä tapoja tematiikan käsittelemiseen yhdessä oppijoiden ja kumppaneiden kanssa.</p>	<p>Projektikoordinaattori koordinoi ja toteuttaa yhteistyössä henkilöstön kanssa teemallisia perehdytyksiä ammattilaisille, työpajoja oppijoille. Työntekijä kehittää ehkäisevän päihdetyön viikon toteutusta. Toteutetaan n. 10 työpajaa, 1000 osallistunutta.</p>	<p>Ammatillisen koulutuksen kentällä löydetään malli, jossa ehkäisevän päihdetyön sisällöt ovat mukana opetuksen sisällöissä ja luonteva osa tulevaisuuden työkyvyn kehittämisen kokonaisuutta.</p>	<p>Henkilöstön oma rooli selkiytyy ja ymmärrys lisääntyy ehkäisen päihdetyön velvoittavuudesta omassa työssä.</p>	<p>Osallistujamäärät järjestetyissä koulutuksissa ja työpajoissa (tavoite: 50% henkilöstöä osallistuu koulutuksiin ja työpajoihin hankeaikana.) Työpajoista ja koulutuksista kerätään koulutuspalautteet. Verkostotapaamisissa kootaan keskustelupalautetta ja tarvittaessa koettua muutosta mitataan lyhyillä muutuskyselyillä.</p>
<p>Tavoitteena on päivittää ja konkretisoida kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ehkäisevän päihdetyön suunnittelun ja toteutuksen tuen muistilista, joka sisältää keinot toteuttaa ehkäisevää päihdetyötä yhteisöllisessä opiskeluhoitotyössä, osana pedagogiikkaa sekä ilmiön tunnistamisen, huolen puheeksi oton sekä palvelunohjauksen toimintatavat.</p>	<p>Valituissa pilottioppilaitoksissa yhteiskehitetään mallia, hyödynnetään osallistavaa havainnointia kehittämistarpeiden tunnistamiseksi ja vierailaan opetiimeissä. Pilotointia tehdään muutaman oppilaitoksen kanssa (n. 5), joista kehittämiseen osallistuu opetus- ja ohjaushenkilöstöä.</p>	<p>Oppilaitosten käytössä päivitetty ja ajantasainen materiaali ehkäisevän päihdetyön suunnittelun ja toteutuksen tukena. Muistilista muokataan vastaamaan lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen erityispiirteisiin ja tarpeisiin.</p>	<p>Opiskelijat saavat toivomaansa ajankohtaista ja tutkittuun tietoon perustuvaa tietoa päihdeistä. Henkilöstö on käytössä toimivat työtavat ehkäisevän päihdetyön toteuttamiseen.</p>	<p>Mittarina on, että muistilista on valmis ja käyttöön otettu. Käyttöön oton tuen ja vaikutusten selvittämiseksi kerätään hyvinvointiryhmiltä kokemuksia keskustelukoonneilla ja kyselyillä.</p>
<p>Tavoitteena on luoda oppilaitoksille toimintamalli opiskelijoiden osallistamiseksi ehkäisevän päihdetyön suunnitteluun ja toteutukseen.</p>	<p>Projektikoordinaattori järjestää ja fasilitoi osallistavia työpajoja ja mallintaa osallisuutta vahvistavia työmuotoja oppilaitoksille. Osallistumisen työmuodot kuvataan muistilistaan.</p>	<p>Oppilaitoksissa on kokeiltu ja mallinnettu erilaisia työmuotoja ja toimintamalleja opiskelijoiden osallisuuden vahvistamiseksi.</p>	<p>Opiskelijoiden osallisuus vahvistuu ja henkilöstö ymmärtää osallisuuden merkityksen osana ehkäisevää päihdetyötä.</p>	<p>Toiminnan arvioimiseksi kerätään opiskelijoiden palautetta ja kokemuksia. Osallisuuden toimintamallista kerätään henkilöstön palautteita ja kokemuksia. Lisäksi osallisuus-työpajoissa kirjataan havainnot työskentelystä.</p>

## 12 HANKKEESSA KÄYTETTY MENETELMÄ ON:

Menetelmällä tarkoitetaan sitä valittua tapaa toimia, jolla tavoiteltava muutos saadaan aikaiseksi.

<input checked="" type="checkbox"/> uusi, eikä sitä ole arvioitu	<input type="checkbox"/> koettu hyväksi, mutta sitä ei vielä ole arvioitu
<input type="checkbox"/> arvioitu; viite tähän	<input type="checkbox"/> "hyvä käytäntö", kenen mukaan/missä järjestelmässä

Menetelmäkuvaus ja perustelut menetelmän valinnalle.

Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on ollut käytössä ehkäisevän päihdetyön muistilista. Muistilistaa ei ole päivitetty vuoden 2018 jälkeen, eikä sen käyttöönottoa ole johdettu tavoitteellisesti. Tarkoituksena on yhteiskehittämällä henkilöstön kanssa sekä opiskelijoita osallistamalla saada oppilaitosten käyttöön toimiva ehkäisevän päihdetyön malli, joka vastaa arjen tarpeita ja joka koetaan toimivaksi työkaluksi. Kehittämistoiminnan lähtökohtana on henkilöstön vertaisoppiminen ja osallistavat menetelmät, kuten Erätauko-keskustelujen hyödyntäminen sekä fasiloidut yhteiskehittämisen työpajat, joissa neuvoa kysytään heiltä, joita teema eniten koskettaa eli henkilöstöltä ja opiskelijoilta. Yhteiskehittämisen menetelmiä ja opiskelijoiden osallistamisen menetelmiä on käytetty toimialalla monen kehittämisen lähtökohtana, mutta ehkäisevään päihdetyöhön liittyen sellaista ei ole vielä kokeiltu.

Opetushenkilöstön osaamisen vahvistamista ja tietoisuuden lisäämistä toteutetaan työpajamuotoisesti pilottioppilaitoksissa, sekä toimimalla työpareina soveltuvin osin mallintaen toivottua toimintatapaa ja vahvistaen henkilöstön osaamista. Tulevaisuuden työkyvyn rakentaminen ja oman hyvinvoinnin ylläpitämisen osaaminen vahvistuu opettajien nostaessa teemaa nykyistä systemaattisemmin esille opintojen eri vaiheissa.

## 13 ARVIOINTISUUNNITELMA

Miten seurantatietoa toiminnan tuloksellisuuden ja vaikutusten arviointiin kerätään? Kuvaa tiedonkeruun menetelmät, vastuut ja aikataulut, sekä se, kuinka kerättyä tietoa hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

Hankkeen aikana arviointitietoa kerätään jatkuvasti, joka tulee ohjaamaan hankkeen toimintaa. Toivottua muutosta tai vaikutusta mitataan monimenetelmällisesti keräämällä tietoa mm. hankkeen työpajoihin ja koulutuksiin osallistuvien henkilöiden lukumäärästä, koulutuspalautteista sekä erilaisin henkilöstölle ja opiskelijoille tehdyistä kyselyistä. Lisäksi tietoa tavoitteiden edistymisestä ja koetuista vaikutuksista kerätään työpajoissa ja muissa tilanteissa käydyistä keskusteluista. Pitkän aikavälin mittareina toimivat kouluterveydenhoitajilta saanut huomiot ja yhteenvedot, kouluterveyskyselyistä ja amisbarometrasta sekä muista terveyttä ja hyvinvointia mittavista indikaattoreista.

## 14 KÄYTTÖÖNOTTOSUUNNITELMA

Miten hankkeessa kehitetyt tai jatkokehityt, hyväksi havaitut toimintamallit/tuotokset suunnitellaan otettavan käyttöön tai miten niiden ajatellaan jäävän käyttöön hankkeen päätyttyä?

Hankkeen toteutus suunnitellaan niin, että oppilaitoksissa hyvinvointityötä tekevät työntekijät ovat mukana kehittämistoiminnassa alusta asti. Lähtökohtana on toteuttaa hanke niin, että koetut vaikutukset ohjaavat kehittämistyötä, jolloin korjausliikkeitä hankkeen toteutukseen on mahdollista tehdä hankeaikana. Hankkeeseen palkattava projektikoordinaattori fasiltoi kehittämistoimintaa ja tehnyt muutokset, uudet toimintamallit jne. toteutetaan osana oppilaitoksen pysyviä rakenteita. Kehittäminen toteutetaan tiiviissä yhteistyössä pilottioppilaitosten henkilöstön kanssa, avainasemassa erityisesti hyvinvointiryhmät ja -tiimit ja sovitut opettajajäsenet.

## 15 VIESTINTÄSUUNNITELMA

Miten hanke viestii toiminnastaan hankkeen eri vaiheissa? Kenelle viestintää suunnataan ja missä vaiheessa hanketta?

Hankkeen käynnistymisestä ja toteutuksesta sovitaan Stadin ammatti- ja aikuisopiston opiskeluhuoltoryhmässä, jonka jälkeen asia viedään Stadin AO:n hyvinvointiryhmien vetäjien kokoukseen. Lukiopuolella tiedotus hoidetaan rehtorikokouksen kautta, ja sen jälkeen lukioiden hyvinvointiryhmien vetäjien kokoukseen. Lukiot viestivät omilla verkkosivuillaan ja viestintäkanavissaan hankkeen etenemisestä ja toiminnasta tilanteen mukaan, samoin ammatillaiset omissa kanavissaan. Huoltajat tavoitetaan Wilma-viesteillä viestintäohjeistuksen mukaisesti. Wilman kautta voimme tarjota huoltajille mahdollisuutta osallistua kehittämistyöhön. Toisen asteen opiskeluhuollon ammattiryhmien kokoukset ovat tärkeä kanava hankkeen näkökulmasta ja ammattilaisten tuki ja osaaminen mahdollistavat hankkeen kehittämistyön toteutumisen laadukkaasti. Opiskeluterveydenhuollon johdon kokouksen kautta tieto kulkee sosiaali- ja terveystoimialan puolelle. Kaskon ehkäisevän päihdetyön työryhmän jäsenet tarjoavat osaamisensa kehittämistyön tueksi ja viestivät tahoillaan sovitusti. Hankkeen tarkempi viestintäsuunnitelma tehdään hankkeen käynnistyttyä ja sitä tarkennetaan tarvittaessa arviointitietoa hyödyntäen.

## 16 EETTISET NÄKÖKOHDAT

Millaisia eettisiä kysymyksiä hankkeeseen mahdollisesti liittyy? Miten ne otetaan hankkeessa huomioon? (Tutkimusten osalta selvitetään, milloin tutkimus käsitellään tai on käsitelty eettisessä toimikunnassa ja liitetään mukaan toimikunnan lausunto.)

Hanke keskittyy yhteisöllisen opiskeluhuollon tavoitteiden toteutukseen ja toimintaan, jolloin yksittäisestä opiskelijasta ei kerätä tietoa eikä yksittäisen opiskelijan asioita käsitellä yhteisissä kokouksissa. Yhteisöllisen opiskeluhuollon toimintaa ohjaa opiskeluhoitola. Lisäksi Helsingissä noudatetaan kaupungin opiskeluhoitosuunnitelmaa, jossa kuvataan toiminnan lähtökohdat ja tavoitteet. Erityisesti opiskeluhoitosuunnitelman kohdassa 5.3.2. on kuvattu ehkäisevää päihdetyötä koskevat yleiset tavoitteet. Lisäksi tavoitteita kuvataan Helsingin toisen asteen hyvinvointia tukevista suunnitelmista.

Kehittämisen aikana opiskelijoita kuullaan ja osallistetaan ja heidän etunsa on keskiössä. Vältämme ehkäisevän päihdetyön toimintamallien kehittämisessä leimaamista, vuorovaikutuksessa noudatamme kunnioittavaa ja arvostavaa otetta. Tavoitteena on kehittää henkilöstön osaamista, jossa erityinen huomio on arvostavassa ja kunnioittavassa työotteessa ja puheeksi ottamisessa.

Helsingissä on erityisesti huomioitava vieraskielisten opiskelijoiden suuri määrä. Tämä tulee huomioida myös kehittämisessä, jossa panostamme selkokielisyyteen. Aina kun mahdollista, vuorovaikutus on henkilökohtaista, jolla varmistetaan ymmärretyksi tuleminen.

Kehittämisessä on muistettava antirasistinen työote ja kulttuurisensitiivisyys sekä moninaisuuden tunnistaminen ja arvostaminen. Eri kulttuureissa on erilaisia näkemyksiä ja käsityksiä päihteisiin liittyen, ja tarkoitus on jakaa tutkimukseen perustuvaa tietoa, joka on suomen lakien mukaista. Tavoitteena on myös stigman väheneminen, ja tietoisuuden lisäämisen kautta tukea hakeutumaan tuen piiriin.

## 17 MAHDOLLISET RISKIT

*Millaisia riskejä tai odottamattomia tapahtumia hankkeen toiminnan toteuttamiseen voi liittyä? Miten niihin on varauduttu?*

Tavoitteena on lisätä henkilöstön ymmärrystä siitä, miten ehkäisevä päihdetyö liittyy jokaisen arkiseen työhön ja millä tavoin linkittyy eri vaiheisiin opintoja. Tavoitteena on vaikuttaa henkilöstön tietoisuuteen ja asenteisiin liittyen päihteidenkäytön puheeksi ottamiseen ja toisaalta tarjota vahvistusta osaamiseen puuttua tilanteisiin aina huolen herätessä. Riskinä on, että henkilöstö ei sitoudu riittävästi kehittämistyöhön eikä luotuja materiaaleja ja toimintatapoja oteta käyttöön arjen työssä. Hallintakeinona tässä on tehdä kehittämistyötä tiiviisti henkilöstön kanssa niin, että kehitetyt materiaalit ja toimintamallit vastaavat oppilaitoksen tarpeita ja nivoutuvat osaksi rakenteita ja opetustyötä.

Lisäksi tavoitteena on luoda ja kuvata osana ehkäisevän päihdetyön mallia opiskelijoiden osallisuutta tukevia toimintatapoja. Riskinä on, että henkilöstö ei koe osallisuuden kehittämistä tärkeänä eikä kehitetyt toimintatavat koeta sellaisina, joita voi käyttää omassa opetuksessa. Hallintakeinona on, että toimintatapojen kehittämistä ja pilotointia tehdään tarpeeksi kattavasti oppilaitoksissa ja, että toimintatavat ovat riittävän selkeät toteuttaa. Positiivisten kokemusten kautta henkilöstö motivoituu paremmin osallisuuden huomioisessa omassa työssään.

Tavoitteena on myös tarkentaa ja konkretisoida ehkäisevän päihdetyön muistilistaa oppilaitosten henkilöstölle. Riskinä on, että muistilista ei saavuta henkilöstöä ja se jää yhdeksi digitaaliseksi materiaaliksi muiden ohjeiden joukkoon. Hallintakeinona on, että kehittämistä tehdään yhdessä henkilöstön kanssa ja muistilistaa pilotoidaan hankkeen aikana. Muistilistan visuaalinen toteutus mietitään tarkkaan ja muistilistan tulisi olla myös helposti löydettävissä.

Tärkeää on myös, että oppilaitosten johto tunnistaa ehkäisevän päihdetyön merkityksen ja sitoutuu omalta osaltaan edistämään osaamisen vahvistamista ja tehokasta ilmiöön puuttumista oppilaitoksissa. Tämä varmistetaan laatimalla riittävä ohjausrakenne hankkeessa, jossa on myös mukana oppilaitoksen johtoa. Johto huomioidaan myös koulutuksissa ja työpajoissa ja kannustetaan tarvittaessa osallistumaan niihin. Hankkeessa laaditaan viestintäsuunnitelma, jossa huomioidaan myös sisäisen viestinnän tavoitteet ja sisällöt kohderyhmä-kohtaisesti.

## 18 ARVIO HANKKEEN TALOUDELLISISTA VAIKUTUKSISTA

*Jos hankkeen toiminnalla ehkäistään tai lykätään korjaavia toimenpiteitä, minkälaisia taloudellisia vaikutuksia siitä syntyy pitkällä aikavälillä? Esimerkiksi verrattuna tilanteeseen, jossa toimintaa ei ole ollenkaan. Lisätietoja ja esimerkkejä kustannusvaikuttavuudesta voi lukea internet-osoitteesta: <https://thl.fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/vaikutukset-ja-kustannukset>*

Epäsäännöllisten opintojen taustalta löytyy monesti yhtenä selittävästä tekijänä jonkinlaista päihteidenkäyttöä. Yleistä on myös opiskelijan huoli läheisensä päihteidenkäytöstä, jolloin opinnot voivat kärsiä. Mielenterveyden pulmat ja päihteidenkäyttö linkittyvät usein toisiinsa, ja vaatii perusteellista selvittelyä päästä käsiksi oppijan problematiikan juurisyyn äärelle. Pahaa oloa lääkitään usein päihteillä, ja toisaalta riippuvuustasoinen käyttö aiheuttaa psyykkistä oireilua. Tunnistamattomat mielenterveyden pulmat ja pitkät jonotusajat hoitoa tarjoaviin palveluihin haastavat asiaa. Nuoruuteen kuuluu normaalina asiana uusien asioiden kokeileminen ja jännityksenhakeminen. Ajanviettotapojen monipuolisempi tarjonta voi ehkäistä illanviettoa päihteitä käyttäen, jos mielekkäitä vaihtoehtoja on saatavilla. Tiedon lisääminen ja avoin päihteistä ja niiden käyttöön liittyvistä asioista puhuminen mahdollistaa kokeilunhaluiselle nuorelle kokeilun kaikkien puolien arvioinnin ja riskien huomioinnin. Jos voimme tukea nuoria valitsemaan, että eivät lähde kokeilemaan huumausaineeksi luokiteltujen aineiden kokeilua, ja tarjota vaihtoehtoisia tapoja saada liittyttyä yhteisöön ja kokea olonsa merkitykselliseksi, ehkäisemme riippuvuussairauksien syntymisten määrää vaikuttavasti. Stigman poistamisen ja vähentämisen kautta voimme madaltaa kynnyksiä hakea apua heti kun tulee tunne, että sellaista olisi vailla. Näin tuemme varhaisessa vaiheessa aiempaa tehokkaammin oppijoita pääsemään avun piiriin ja omille jaloilleen. Hankkeella vähennämme yksilötyön painetta päihteiden käyttöön puuttumisessa ja ehkäisyssä.

## 19 HENKILÖSTÖN JA TALOUDELLISTEN VOIMAVAROJEN KUVAUS

*Kuvaa toimijoiden osaaminen ja puitteet (tilat, välineet ja laitteet), taloudelliset voimavarat, palkattava henkilöstö ja heidän työkuukausiensa määrä henkilöltäin, vakituisen henkilöstön osallistuminen (työkuukaudet), vapaaehtoistyön osuus/määrä sekä mitä toimintoja/tehtäviä aiotaan korvata palkkioperusteisesti tai ostaa muualta.*

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialle palkataan kokoaikainen projektikoordinaattori koko hankeajalle 1.3.2025 – 31.10.2027, yhteensä 32 työkuukautta. Lisäksi hankkeen toteuttamisen tukemiseen osallistuvat kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ehkäisevän päihdetyön työryhmän jäsenet tarpeen mukaan, kuraattoripalveluiden asiantuntijat, sekä pilottioppilaitosten hyvinvointiryhmien jäsenet ja oppilaitosten ohjauksen ja tuen ammattilaiset soveltuvin osin osana yhteisöllistä opiskeluhuoltotyötä. Kehittämistoiminnassa mukana olevien oppilaitosten hyvinvointiryhmän jäsenet (kuraattorit, psykologit, terveydenhoitajat, erityisopettajat, hyvinvointiryhmiä johtavat koulutuspäälliköt, mielenterveys- ja päihdetyön sairaanhoitajat niiltä toimipaikoilta, joissa heitä työskentelee) osallistuvat kehittämistoimintaan osana omaa työtään siltä osin kuin on tarkoituksenmukaista. Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialalta kehittämiseen osallistuvat osana omaa työtään nuorisotyöntekijät osana yhteisöllistä opiskeluhuoltotyötä.

## 20 HANKKEEN JÄRJESTÄYTYMINEN JA HALLINNOINTI

*Esim. hankkeen johto, ohjausryhmän jäsenet, yhteistyöverkostot sekä niiden roolit (ohjausryhmään liitetään mukaan teksti "TE määrärahojen kehittämispäällikkö / THL")*

Hankkeen omistaja on toisen asteen opiskelijoiden hyvinvointipäällikkö, jota johtaa hanketta yhdessä nimetyn ohjausryhmän kanssa. Projektikoordinaattori vastaa hankkeen operatiivisesta toteutuksesta ja toimii tiiviissä yhteistyössä kehittämiseen nimettyjen vakinaisten työntekijöiden kanssa.

Ohjausryhmän jäsenet:

- Riina Ståhlberg, opiskelijoiden hyvinvointipäällikkö, Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, ohjausryhmän puheenjohtaja
- hankkeen projektikoordinaattori, Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, ohjausryhmän sihteeri
- Marjo Poteri, yksikön päällikkö, Kulttuuri- ja vapaan ajan toimiala
- Piia Valjakka, osastonhoitaja, Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
- Anniina Enovaara, johtava kuraattori, Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- Elina Rautiainen, pedagoginen asiantuntija, Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- TE määrärahojen kehittämispäällikkö / THL

## 21 HAETTAVA TE-MÄÄRÄRAHA ERITELTYNÄ

	2025	2026	2027	Yhteensä
<i>Palkat</i>	38 000 €	45 600 €	38 000 €	<b>121 600 €</b>
<i>Palkkojen sivukulut</i> (31,5 %)	11 970 €	14 364 €	11 970 €	<b>38 304 €</b>
<i>Palkkiot</i>	0 €	0 €	0 €	<b>0 €</b>
<i>Palkkioiden sivukulut</i> (0 %)	0 €	0 €	0 €	<b>0 €</b>
<i>Matkakulut, kotimaa</i>	700 €	700 €	700 €	<b>2 100 €</b>
<i>Matkakulut, ulkomaat</i>	0 €	0 €	0 €	<b>0 €</b>
<i>Palvelujen ostot</i>	0 €	5 000 €	0 €	<b>5 000 €</b>
<i>Aineisto- ja tarvikekulut</i>	0 €	0 €	0 €	<b>0 €</b>
<i>Raportointi- ja julkaisukulut</i>	0 €	0 €	0 €	<b>0 €</b>
<i>Laitteet ja laitevuokrat</i>	0 €	0 €	0 €	<b>0 €</b>
<i>Muut kulut</i>	0 €	0 €	0 €	<b>0 €</b>
<i>Hallintokulut</i> (0 %)	0 €	0 €	0 €	<b>0 €</b>
<b>Haettava TE-määräraha yhteensä</b>	<b>50 670 €</b>	<b>65 664 €</b>	<b>50 670 €</b>	<b>167 004 €</b>

## 22 LISÄTIETOJA HAETTAVASTA AVUSTUKSESTA

*Esim. työntekijä+työkuukaudet, matkat ja niiden perusteet, palkkioperusteet, palvelujen ostot, hallintokulujen sisältö*

Projektikoordinaattorin palkkakulut ajalle 1.3.2025 - 31.10.2027 eli yhteensä 32 työkuukautta. Helsingin sisäinen matkakortti projektikoordinaattorille oppilaitoksissa vierailuiden toteuttamiseksi. Palveluostot sisältävät mahdolliset graafiset palvelun ostot sekä asiantuntijapalkkiot.

## 23 OMARAHOITUS EUROA

<i>Kululaji</i>	2025	2026	2027	Yhteensä
<i>Palkat</i>	8 942 €	11 588 €	8 942 €	<b>29 472 €</b>
<b>Omarahoitus yhteensä</b>	<b>8 942 €</b>	<b>11 588 €</b>	<b>8 942 €</b>	<b>29 472 €</b>

## 24 LISÄTIETOJA OMARAHOITUKSESTA

*(Huom. omarahoitusta koskevat samat avustusehdot kuin valtionavustusta)*

Hankkeen omarahoitusosuus on n. 15 % hankkeen kokonaiskuluista. Omarahoitus katetaan vakinaisten työntekijöiden palkkakuluilla siltä osin, kuin he osallistuvat kehittämistyöhön pilotointiin osallistuvissa oppilaitoksissa. Arvio hankkeen kehittämistoimintaan osallistuvien vakinaisten työntekijöiden määrästä on 5 eli jokaisesta pilottioppilaitoksesta yksi hyvinvointiryhmän työntekijä.

## 25 MUU RAHOITUS

<i>Rahoituslähde (esim. STEA, OKM jne.)</i>	<i>Kululaji</i>	<i>Rahoituksen tilanne (esim. suunniteltu hakua, hakemus tekeillä, haettu, myönnetty)</i>	2025	2026	2027	Yhteensä
<b>Muu rahoitus yhteensä</b>			<b>0 €</b>	<b>0 €</b>	<b>0 €</b>	<b>0 €</b>

## 26 LISÄTIETOJA MUISTA RAHOITUSLÄHTEISTÄ

*Ilmoita tässä haetko samaan tarkoitukseen rahoitusta muualta vai onko muualta haettu rahoitus tarkoitus käyttää hankkeen johonkin toiseen, erilliseen osioon.*

Ei muita rahoituslähteitä.

## HANKKEEN KOKONAISSRAHOITUS

	2025	2026	2027	Yhteensä
<i>Haettava TE-määräraha yhteensä</i>	50 670 €	65 664 €	50 670 €	<b>167 004 €</b>
<i>Omarahoitus yhteensä</i>	8 942 €	11 588 €	8 942 €	<b>29 472 €</b>
<i>Muu rahoitus yhteensä</i>	0 €	0 €	0 €	<b>0 €</b>
<b>Hankkeen kokonaisrahoitus yhteensä</b>	<b>59 612 €</b>	<b>77 252 €</b>	<b>59 612 €</b>	<b>196 476 €</b>

## 27 KOLMEN VIIME VUODEN AIKANA SAADUT AVUSTUKSET TÄMÄN HANKKEEN OSALTA

*Avustuksen myöntäjä, määrä, myöntövuosi ja tarkoitus. Jokainen avustus omalle rivilleen.*



Ei aikaisempia myönnettyjä avustuksia tälle hankkeelle.

#### 28 SUOSTUMUS SÄHKÖISEEN TIEDOKSIANTOON:



*Kyllä, suostun siihen, että päätös valtionavustushakemukseen lähetetään sähköisenä tiedoksiantona ilman erillistä päätöksen postittamista ilmoittamaani sähköpostiosoitteeseen*

Sähköposti:



*Ei, en suostu siihen, että päätös valtionavustushakemukseen lähetetään sähköisenä tiedoksiantona (pätös lähetetään kirjepostilla)*

#### HAKEMUKSEN LIITTEET

*(vain välttämättömät liitteet kuten aiesopimukset tai tutkimushankkeen tutkimussuunnitelma)*